

ชื่อเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา)
ผู้ประเมิน นางยุพิน กลิ่นประทุม
โรงเรียน วัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา)
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ใน 5 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) และด้านผลกระทบ (Impact) 2) เพื่อทราบปัญหาและข้อเสนอแนะของโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) จำนวน 491 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมิน โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
  - 1.1 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49)
  - 1.2 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีความเพียงพออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.59)
  - 1.3 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านกระบวนการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.51)
  - 1.4 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านผลผลิตหลังดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60) สูงกว่า ก่อนดำเนินโครงการ ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.65)
  - 1.5 ผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา) ด้านผลกระทบต่อ บ้าน(ชุมชน) วัด โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.68)

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะโครงการโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดมะเกลือ (กาญจนลักษณ์วิทยา)

ด้านบริบท พบว่า ปัญหา คือ ไม่มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการ เหตุผล เป้าหมาย จุดเน้น หรือวิสัยทัศน์ และแผนงานที่ชัดเจน ส่วนข้อเสนอแนะ ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนทั้งภายนอกและภายใน วางทิศทางการพัฒนา กำหนดเป็นนโยบายในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย จุดเน้น หรือวิสัยทัศน์ และแผนงานที่ชัดเจนในการดำเนินงานร่วมกัน

ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ปัญหา คือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ครูยังมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอบายมุข ขาดความเป็นกัลยาณมิตร หลักสูตรสถานศึกษา มีการบูรณาการพุทธธรรมไม่ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการพุทธธรรมเข้ากับทั้ง 8 กลุ่มสาระ จัดกิจกรรมพัฒนาจิต ตลอดจนมีการวัดและประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ด้านกระบวนการ พบว่า ปัญหา คือ ครูยังขาดความเข้าใจในเรื่องการบูรณาการพุทธธรรมลงไป 8 กลุ่มสาระ ไม่มีการนำกิจกรรมไปเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ส่วนข้อเสนอแนะ ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการนำหลักพุทธธรรมบูรณาการกับ 8 กลุ่มสาระ ผู้บริหารใช้กระบวนการนิเทศติดตามช่วยเหลือ แนะนำครูอย่างใกล้ชิด ตลอดจนจัดทำเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน

ด้านผลผลิต พบว่าปัญหา คือ นักเรียนมีการพัฒนา กาย ศีล จิต และปัญญา ไม่ครบทุกคน เมื่อเกิดปัญหาไม่สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาช่วยแก้ไขปัญหาได้ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนควรมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ด้านผลกระทบ พบว่าปัญหา คือ รอบบริเวณโรงเรียนยังมีแหล่งอบายมุขที่ยั่วยุนักเรียน บ้าน วัด โรงเรียน มีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันน้อย โรงเรียนยังไม่เป็นศูนย์กลางด้านวิชาการ วิชาชีพ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ บ้าน (ชุมชน) วัด โรงเรียน ควรมีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์มากขึ้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ตลอดจนรณรงค์ให้ชุมชน ลด ละ เลิกอบายมุข โดยอาศัยนักเรียนเป็นสื่อ สร้างแบบอย่างที่ดีทั้งในชุมชนและโรงเรียนให้นักเรียนได้เห็น